

SNART TOMT PÅ TOMTLUCKOR I OSLO

Som svar på Oslos bostadsbrist föreslår arkitekterna Hogne Øye Sætre och Jørn Are Vigestad Berge att bygga i stadens mellanrum. För RUM berättar de om motivationen bakom projekten, potentialen de ser i fyllnadsarkitekturen samt hur små tomter det egentligen går att bebygga.

TEXT: ALEXANDER DE CUVELAND FOTO: PERFEKT ARKITEKT

HÅLRUM. Idé för fyllnadsprojekt på Langes gate 13B.

Meyerløkka, ett stenstadskvarter från slutet på 1800-talet strax norr om centrala Oslo, kan snart komma att uppleva en arkitektonisk förnygring. För några år sedan blev arkitekterna Hogne Øye Sætre vid Perfekt arkitekt och Jørn Are Vigestad Berge, uppmärksammade på en outnyttjad tomt mellan husen och började så småningom skissa på en möjlig bebyggelse. Bostadsrättsföreningen som äger tomten visade intresse för fyllnadsidén och arkitekterna fick i uppdrag att vidareutveckla planerna. Langes gate 13B skulle kunna vara den första i en hel rad liknande projekt som arkitekterna har tagit sikte på. Blir projektet godkänt av myndigheterna kommer kvarterets nuvarande 1800-talsbebyggelse att få ett modernt tillägg med trä- och glasfasad mot såväl gata som innergård. Bottenvåningen

som är tillgänglig från båda håll är planerad som näringslokal medan våningarna ovanför, som nås via en trappa från grannbyggnadens portgång, är tänkta att användas som bostadsutrymmen.

Hur kom ni på idén att kartlägga outnyttjade tomtytor i stadsdelarna Tøyen och Grønland och vilka möjligheter ser ni i att förtäta mellan befintliga byggnader?

– Det började med att vi upptäckte mellantomter och restarealer i grannskapet där vi bodde, och började leka med idén om att använda dem till något. Vi började leta i större skala och konstaterade att den typiska mellantomten i Oslo är mellan två och fyra meter bred och mellan nio och tolv meter djup. Fördelarna med att använda dessa tomter blev allt tydligare ju längre vi skissade på det. Oslo behöver fler bostäder, och med tanke på trans-

MINIMALT.
På Sejlduksgate
3C planeras ett
fyråvåningshus
med takterrass åt
två håll.

portsträckorna är förtätning mer hållbart än expansion. Tomterna är så pass smala att konstruktionen kan förankras i grannbyggnaderna. Jämfört med andra bostadsbyggen slipper vi då undan bärande konstruktion. Dessutom fungerar den nya byggnaden isolerande då den klart minskar värmeförlusten på gavelväggarna.

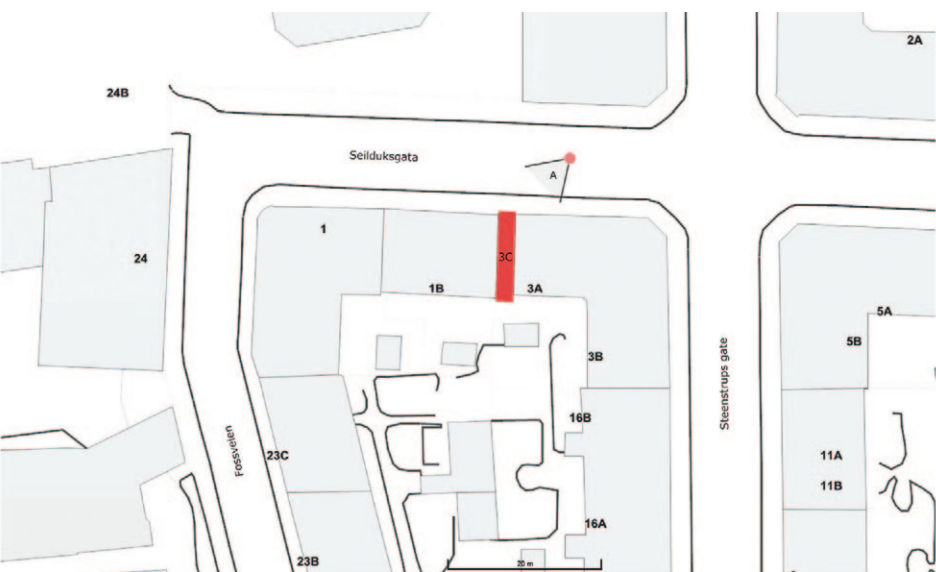
Många av tomtluckorna som ni har kartlagt tillhör Oslos historiska stenstadskvarter, bebyggelsen som ni föreslår kommer givetvis att bryta med den befintliga estetik. Hur förhåller sig myndigheterna i Oslo till sådana ändringar i stadsbilden?

– Planeringsnämnden (Plan- og bygningsetaten) har reagerat klart positivt på våra projekt, medan bevaranderådet (Byantikvaren) visar sig mer försiktiga

till att täppa till mellantomterna. De menar att mellantomterna är karakteristiska för stadens historiska bebyggelsestruktur, och därför viktiga att bevara. Likaväl tycker vi att vår användning av mellantomterna med sin accentuering av gammalt och nytt kan framhäva den historiska bebyggelsen.

Bottenvåningen för era projekt i Langes gate och Sejlduksgatan utgörs av galleri eller arbetsutrymmen, våningarna ovanför av bostadsutrymme. Vilka möjligheter ser ni i blandanvändningen?

– Vi gillar idén om att byggnader i staden ska kunna ha en funktion på gatuplan. Tillsammans med bostadsutrymmet ovanför får man då en variation i stadsbilden, arbetsplatser nära centrum och bostäder nära arbetet. ►

MÅNGFALD. Att fylla hålrummen skapar mångfald i gatubilden.

YTA. Tomterna är minimala, men möjligheterna enorma.

JØRN ARE VIGESTAD BERGE

HOGNE ØYE SÆTRE

Vilka friheter ser ni i fasadgestaltningen gällande dessa långsmala tomter som säkert kräver stora fönster åt båda håll? Vilka friheter är ni beredda att utnyttja?

– Våra projekt är så små att de kommer att framstå som variation i gatubilden, oavsett utformning. Vi vill gärna hålla det enkelt, och tycker att det är andra aspekter som väger tyngre här än fasaden.

På senare tid har arkitektkontor själva köpt svårbebyggd och billig mark i städerna och ansvarat för hela den administrativa processen. Är detta tänkbart för er?

– Det är definitivt en möjlighet för oss, och det är något vi redan har börjat ge oss in på. Samtidigt är det viktigare för oss att dessa tomter kommer till användning än att det är vi som gör det.

På Seiliduksgatan föreslår ni en byggnad som bara är 2,4 meter bred. Var går gränsen?

– Vi tror att permanenta bostäder gärna får vara över 3 meter breda, medan smalare tomter lämpar sig bättre för temporära boenden såsom hotell eller studentlägenheter. Då blir det lättare att ta smalheten som attraktion än som begränsning. Men det som vi tycker är roligast med gränser är att man kan utmana dem. ■